

Bydgoszcz, 25 czerwca 2025 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WPS.IX.431.3.2.2025.MT/BRo

Pani
Anna Goźlińska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tucholi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49) oraz § 4 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, ul. Kościuszki 16, 89-500 Tuchola, (zwanym dalej PCPR, Centrum) przeprowadzona została w dniach: 30 kwietnia, 9, 13, 14 i 19 maja 2025 r. kontrola prawidłowości.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. Michalinę Tacka - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
  2. Beatę Rożek - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- na podstawie Upoważnienia nr 302/2025 r.

[Akta kontroli str. 5]

w zakresie:

- realizacji wybranych zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny),
- zatrudnienia pracowników realizujących zadania z ww. ustawy zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

Sprawdzeniu podlegał okres od 1 czerwca 2023 r. do 29 kwietnia 2025 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę z panią Anną Goźlińską - Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, panią Hanną Zielinską -

Zastępcą Dyrektora, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej (w tym Kierownikiem Działu), specjalistami pracy socjalnej, a także w oparciu o analizę prowadzonej dokumentacji.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena.

I. Uregulowania prawne dotyczące wyznaczenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako podmiotu realizującego zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi Zarządzeniem Nr 52/2011 Starosty Tucholskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. wyznaczone zostało organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tucholskim.

Statut jednostki przyjęty został Uchwałą Nr XXVI/188/2021 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 28 stycznia 2021 r., a aktualny Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zatwierdzono Uchwałą Nr 39/89/2024 Zarządu Powiatu z dnia 19 grudnia 2024 r.

Dokument określa m.in. strukturę organizacyjną oraz zakres zadań poszczególnych działów Centrum. W strukturze PCPR został wyodrębniony Dział Pomocy Rodzinie, w ramach którego funkcjonuje Zespół ds. pieczy zastępczej. Zadania Organizatora oraz inne wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej określone zostały w § 8 pkt 1 - 4 Regulaminu.

Zespół inspektorów zwrócił uwagę, iż w dokumencie nie uwzględniono wszystkich zadań, wynikających z art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny, tj. zapewnienia badań psychologicznych rodzinom zastępczym, wprowadzenia danych do rejestru, o którym mowa w art. 38 d ust. 1, a także zapewnienia koordynatorom szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Kontrolującym przedstawiono Uchwałę w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego PCPR, zatwierdzoną przez Zarząd Powiatu w dniu 14 maja br., a uwzględniającą powyższe braki.

[Dowód: akta kontroli str. 14-46]

Dyrektorem PCPR w Tucholi jest pani Anna Goźlińska, powołana na stanowisko Dyrektora z dniem 28 stycznia 2021 r. Wcześniej pełniła funkcję Kierownika PCPR.

Dyrektor PCPR w Tucholi w okresie objętym kontrolą posiadała upoważnienia Starosty Tucholskiego m.in. do: wydawania wszelkich decyzji w sprawach dotyczących pieczy, do zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami zawodowymi, prowadzącymi rodzinny dom dziecka, osobami do pomocy, wydawania zgody na kontynuowanie lub podjęcie dodatkowego zatrudnienia. Szczegółowy zakres upoważnień zawarty został w załączniku.

[Dowód: akta kontroli str. 47-48]

Zarządzeniem Nr 16/2024 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi z dnia 8 sierpnia 2024 r. wprowadzono Standardy Ochrony Małoletnich. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami znajdowało się w teczkach osobowych pracowników.

[Dowód: akta kontroli str. 49]

II. Zatrudnienie w PCPR.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy udziale zatrudnionych pracowników merytorycznych:

Szczegółowy wykaz osób zatrudnionych w okresie kontroli, uwzględniający dodatkowe kwalifikacje oraz studia podyplomowe znajduje się w załączeniu.

[Dowód: akta kontroli str. 50-54]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w ramach zapewnienia opieki psychologicznej współpracowało z panią Mirelą Dołomisiewicz. Do jej obowiązków należało m.in.: świadczenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, przeprowadzanie badań psychologicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wydawanie opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci. W okresie od 1 grudnia 2023 r. do 31 marca 2024 r. współpraca opierała się na podstawie Umowy o realizację usług psychologicznych, w pozostałym okresie w ramach projektu partnerskiego „Rodzina w Centrum 3” oraz „Rodzina w Centrum – Etap I”. Kontrolujący potwierdzili spełnianie przez psychologa wymagań zawartych w art. 42 ust. 5b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 55]

Zatrudnieni w ramach umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy koordynatorzy, spełniali warunek zawarty w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy, dotyczący wykształcenia, a w ich aktach znajdowały się Oświadczenia o spełnianiu wymogów z art. 78 ust. 1 pkt 2 - 5 ustawy. Zakres czynności uwzględniał wykonywanie wszystkich zadań koordynatora, o których mowa w przepisach ustawy.

W pisemnym Oświadczeniu Dyrektor poinformowała, że koordynator nie łączył swojej pracy z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego i nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co stanowi o prawidłowej realizacji zapisów art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 56]

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono także, że zakresy czynności pracowników, którzy w imieniu organizatora pieczy zastępczej wykonywali zadania koordynatora, uwzględniały wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy.

III. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej.

Realizując art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny, Rada Powiatu Tucholskiego, Uchwałą Nr LIII/394/2023 z dnia 15 grudnia 2023 r., przyjęła Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026, który stanowi kontynuację Programu na lata 2021-2023. Celem głównym programu jest rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej. W dokumencie znajdują się wymagane ustawą informacje na temat limitów rodzin zastępczych zawodowych na poszczególne lata, zaplanowano działania rozwijające rodzinną

pieczę zastępczą oraz uwzględniono wprowadzony nowelizacją ustawy plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 57-83]

IV. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- **Rodzinna piecza zastępcza.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zapewniało potrzebującym dzieciom opiekę i wychowanie w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Na pierwszy dzień kontroli w powiecie funkcjonowały 34 zastępcze rodziny spokrewnione dla 46 dzieci, 31 rodzin niezawodowych dla 41 dzieci, 14 rodzin zastępczych zawodowych (w tym 2 specjalistyczne i 1 pogotowie rodzinne), zapewniając opiekę łącznie dla 50 dzieci oraz 5 rodzinnych domów dziecka dla 36 dzieci. W kontrolowanym okresie powstało łącznie: 9 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 12 dzieci, 11 rodzin zastępczych niezawodowych dla 16 dzieci. Ponadto 2 rodziny niezawodowe zostały przekształcone: 1 w zawodową oraz 1 w rodzinny dom dziecka. Aktualnie 1 z rodzin niezawodowych jest w trakcie przygotowywania się do przekształcenia w rodzinę zastępczą zawodową. Z kolei w tym samym okresie przestało funkcjonować łącznie 7 środowisk zastępczych, głównie z powodu usamodzielnienia się wychowanków, powrotu do rodziny biologicznej, a w jednym przypadku z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców zastępczych. Dane na temat zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej w okresie kontrolowanym przedstawiono w formie pisemnej.

[Dowód: akta kontroli str. 84-86]

Zgodnie z Oświadczeniem Dyrektora PCPR, wszystkie Postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej były przez Centrum realizowane na bieżąco. Nie było dzieci oczekujących na umieszczenie w pieczy. W pierwszy dzień kontroli w Powiecie Tucholskim była jedna przeszkolona rodzina (kandydaci) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, oczekująca na przyjęcie dzieci.

[Dowód: akta kontroli str. 87]

Zespół kontrolujący poddał sprawdzeniu i analizie dokumentację prowadzoną dla wybranych spokrewnionych, niezawodowych oraz zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej, funkcjonujących na terenie powiatu tucholskiego.

Ustalono, że Zarządzeniem Nr 5/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi z dnia 1 lutego 2023 r. wprowadzono procedurę kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Uwzględniono w niej zmiany wprowadzone nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także opracowano wzory dokumentów niezbędnych w tym procesie.

[Dowód: akta kontroli str. 101-104]

W powiecie tucholskim kwalifikacja kandydatów odbywała się na podstawie wniosku do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz złożenia niezbędnych dokumentów. W miejscu zamieszkania kandydatów przeprowadzano wywiad. Kandydatów kierowano na rozmowę

z pedagogiem oraz na badania określające predyspozycje i motywacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Po uzyskaniu informacji na temat rodziców, Zespół dokonywał wstępnej kwalifikacji kandydatów. Zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządzał dokument w wersji papierowej potwierdzający wstępną kwalifikację, zawierający datę jej przeprowadzenia oraz wskazanie czy jest ona pozytywna. Dokument przesyłany był kandydatom za pośrednictwem poczty.

Nie w każdym jednak przypadku zachowany został termin miesiąca, o którym mowa w ust. 5 pkt 1) ww. art. ustawy. Z wyjaśnień pracowników wynika, że powodem jego niezachowania było przedłużające się oczekiwanie na dokumenty niezbędne do przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji. Żaden z kandydatów nie złożył jednak wniosku o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji u innego organizatora, na co zezwalają przepisy ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 102-122]

W przypadku, kiedy wstępna kwalifikacja jest negatywna, w dokumencie potwierdzającym jej przeprowadzenie, organizator szczegółowo uzasadnia przyczyny i wskazuje obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem stron o przysługującym prawie wniesienia skargi do sądu administracyjnego, do czego zobowiązuje art. 43 ust. 3 ustawy. W powiecie tucholskim w przypadku wstępnej negatywnej kwalifikacji kandydatów oprawnie przedstawiono uzasadnienie decyzji, jednak nie odniesiono się wprost do obszarów wymagających poprawy. Pozytywnie natomiast oceniono obowiązek poinformowania o możliwości złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

[Dowód: akta kontroli str. 123-124]

Stosownie do art. 43 ust. 7 ustawy, organizator, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej kieruje tego kandydata na jego wniosek na szkolenie. Analiza dokumentacji w powiecie tucholskim potwierdziła wywiązywanie się organizatora z tego obowiązku.

Po ukończeniu wymaganego szkolenia i złożeniu odpowiedniego wniosku, organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydawał zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełnianie warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy. Dokument, był zgodny ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego.

Zgodnie z art. 45a ustawy, rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, są obowiązani do przedstawiania co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia oraz opinii o motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionej przez psychologa. Kontrolujący potwierdzili prawidłową realizację ww. zapisów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zapewniało zainteresowanym udział w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Od czerwca do grudnia 2023 r. – przeszkolono 7 osób na niezawodowe rodziny zastępcze:

- 2 osoby zostały przeszkolone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią na podstawie Programu Moniki Tomaszewskiej „Szansa dla dziecka” zatwierdzonego decyzją MPiPS Nr 1/2019/RZ.

- 4 osoby zostały przeszkolone przez Akademię Pro Europa „Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w ramach Projektu „Rodzina w Centrum 3” zatwierdzonego Decyzją Nr 13/2021/RZ.

- 1 osoba została przeszkolona przez Ośrodek Adopcyjny Caritas Diecezji Bydgoskiej w Bydgoszczy na podstawie Programu Stowarzyszenia Nowy Dom – Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny, Nr Decyzji 09/2019/RZ.

W 2024 r. przeszkolono 10 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej:

- 4 osoby zostały przeszkolone przez PCPR w Nakle nad Notecią, na podstawie programu „Szkoła dla rodzin zastępczych” zatwierdzonego Decyzją Nr 18/2022/RZ. Na podstawie tej samej decyzji doszkolono 8 osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

- 6 osób ukończyło szkolenie na niezawodowe rodziny przez Stowarzyszenie Nowy Dom w Zawierzbii na podstawie programu Stowarzyszenia Nowy Dom, Decyzja Nr 18/2023/RZ

W 2024 r. – 8 osób ukończyło szkolenie na zawodowe rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka na podstawie programu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią „Szkoła dla Rodzin Zastępczych”, Decyzja Nr 18/2022/RZ.

W 2025 r. szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze ukończyło 7 osób. Szkolenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie NOWY DOM w Zawierzbii pod nazwą „Nowy Dom”, zatwierdzony Decyzją Nr 18/2023/RZ.

W zakresie organizacji szkoleń, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy, tj. szkoleń mających na celu podniesienie kwalifikacji, PCPR w Tucholi współpracowało z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu w ramach Projektu „Rodzina w Centrum 3” oraz „Rodzina w Centrum Etap I”. Rodziny zastępcze o możliwości szkolenia były każdorazowo informowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. PCPR również organizuje szkolenia dla rodzin w tematyce traumy i przywiązania, wyrażania własnych potrzeb przez opiekunów zastępczych, znaczenia relacji rodzinnych, wypalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 125-132]

Zgodnie z art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej można prowadzić według indywidualnego planu szkolenia w zależności od potrzeb rodziny i dziecka. Większość rodzin spokrewnionych zgłasza się do PCPR już z postanowieniem sądu, nie prowadzi się naboru na kandydatów na rodziny spokrewnione. Koordynatorzy na bieżąco oferują wszystkim rodzinom zastępczym, również spokrewnionym, możliwość udziału w dostępnych formach doskonalenia, takich jak szkolenia czy spotkania edukacyjne. Część

rodzin zastępczych spokrewnionych korzysta z grup wsparcia. Szczegółowych informacji udzieliła Dyrektor PCPR w formie pisemnej.

[Dowód: akta kontroli str.133]

Zgodnie z Oświadczeniem Dyrektor PCPR w Tucholi, umieszczenie dzieci w rodzinach zawodowych, niezawodowych, rodzinnym domu dziecka zawsze odbywało się w myśl art. 36 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych. W przypadku rodzin, gdy sąd samodzielnie ustanawia rodzinę zastępczą, zgoda ze strony rodziny zastępczej jest możliwa do pozyskania w momencie umieszczenia dziecka. Tego typu sytuacje mają miejsce najczęściej w przypadku rodzin spokrewnionych, które same wnioskuje do sądu o ustanowienie ich rodziną zastępczą.

[Dowód: akta kontroli str. 134]

Kontrola obejmowała również zagadnienia dotyczące przekazywania środowisku zastępczemu dokumentacji dziecka, o której mowa w art. 38a ustawy. W celu zebrania wymaganych akt, po umieszczeniu małoletniego w rodzinie zastępczej, występowano m.in. do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu zamieszkania rodziców biologicznych dziecka, o przekazanie szczegółowych informacji na temat dziecka oraz jego sytuacji rodzinnej, do Urzędu Stanu Cywilnego o przekazanie aktów urodzenia dzieci, a także do szkół i ośrodków zdrowia o przekazanie stosownych dokumentów dzieci umieszczonych w pieczy. Od rodziców zastępczych pobierano oświadczenia o posiadaniu lub otrzymaniu przez PCPR dokumentów dotyczących umieszczonych dzieci. W przypadku diagnozy psychofizycznej dziecka, środowiska zastępcze były z nią zapoznawane, co znalazło potwierdzenie w skontrolowanej dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 135-144]

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Dyrektor PCPR w Protokole przyjęcia wyjaśnień, na dzień kontroli w powiecie tucholskim funkcjonowało 14 rodzin zastępczych zawodowych (w tym 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz 2 rodziny specjalistyczne) a także 5 rodzinnych domów dziecka.

[Dowód: akta kontroli str. 145-147]

Dwie rodziny niezawodowe, po złożeniu wniosku o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji na rodzinę zawodową lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka, po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora na temat przekształcenia, wstępnej pozytywnej kwalifikacji zostały skierowane na szkolenie uzupełniające. Po złożeniu wniosku o zawarcie Umowy, uwzględniając limit w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej, Dyrektor PCPR, zawierała przedmiotowe Umowy, do czego posiadała upoważnienie Starosty.

[Dowód: akta kontroli str. 148-161]

Kontroli podlegała zgodność zawieranych Umów z zapisami art. 54 ust. 3 oraz art. 62 ust. 2 ustawy i stwierdzono uwzględnienie w nich wszystkich elementów, o których mowa w ww. zapisach ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 162-170]

Stosownie do art. 85 ust. 1 ustawy, rodzinie zastępczej zawodowej przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 4100 zł. Wysokość ta została uwzględniona w zawartych Umowach. Kwota ta podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług

konsumpcyjnych, a jej wysokość jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w drodze Obwieszczenia, do czego zobowiązuje art. 86 ustawy. W 2024 r. dokonano waloryzacji minimalnego wynagrodzenia, które od 1 czerwca wynosiło 4570 zł, co uwzględniono w Aneksach do Umowy. Jednocześnie rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, przysługuje wynagrodzenie, nie niższe niż 124 % wynagrodzenia dla rodziny zawodowej. Analiza dokumentacji pogotowia rodzinnego wykazała prawidłową realizację tego obowiązku.

[Dowód: akta kontroli str. 171-173]

Stosownie do art. 69 ustawy o wspieraniu rodziny rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dziećmi w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W tym okresie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje wynagrodzenie. W powiecie tucholskim rodzina zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego złożyła wniosek o urlop, który miał się rozpocząć w momencie opuszczenia rodziny przez ostatnie dziecko. W związku z powyższym nie było w tym czasie konieczności zapewnienia dzieciom opieki w rodzinie pomocowej. Urlop rodziny trwał w okresie od 23 kwietnia do 22 maja 2025 r.

[Dowód: akta kontroli str. 174-175]

W okresie podlegającym sprawdzeniu na terenie powiatu, na wniosek rodziny zastępczej, powołano 2 rodziny pomocowe. Pierwszą stworzyła rodzina zastępcza zawodowa dla dziecka z rodziny spokrewnionej z uwagi na pobyt babci w Sanatorium. Druga została powołana z uwagi na ślub córki prowadzących rodzinę. Przed umieszczeniem dzieci w rodzinie pomocowej, koordynator opiniował umieszczenie dzieci w konkretnym środowisku. Podstawę umieszczenia dzieci w rodzinie pomocowej stanowiła Umowa, która zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 75 ust. 2 ustawy. O zawartej Umowie, zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy, Dyrektor z upoważnienia Starosty, powiadomiła właściwy Sąd.

[Dowód: akta kontroli str. 176-187]

Zespół kontrolujący przeanalizował także realizację zapisów ustawy związanych z zatrudnianiem osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W powiecie tucholskim Zarządzeniem Nr 13/2024 Dyrektora PCPR w Tucholi z dnia 31 maja 2024 r., w rozdziale 6, wprowadzono zasady zatrudniania w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej i rodzinnym domu dziecka osoby do pomocy. Po złożeniu wniosku o zatrudnienie, wraz ze wskazaniem konkretnego kandydata, PCPR podejmował działania w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 64 ust. 5 ustawy. Następnie zawierano umowę zlecenie, a po zakończeniu pracy w danym miesiącu, zleceniobiorca przedkładał w PCPR informację czasu pracy, stanowiącą podstawę do wypłaty wynagrodzenia. Kontrolującym przedstawiony został wykaz osób zatrudnionych na dzień rozpoczęcia kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 188-212]

Stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy, w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność. Art. 61 ustawy natomiast, wskazuje maksymalną liczbę wychowanków w rodzinnym domu dziecka, która nie powinna przekraczać 8 dzieci lub osób,

które osiągnęły pełnoletność. W sytuacji umieszczenia rodzeństwa dopuszczalne jest umieszczenie większej liczby dzieci, na co zezwala art. 53 ust. 2 oraz art. 61 ust. 2 ustawy.

W okresie objętym kontrolą w rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka na terenie powiatu tucholskiego zdarzały się sytuacje przekroczenia ustawowej liczby miejsc.

[Dowód: akta kontroli str. 213-218]

Jedynie przekroczenie liczby dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej dotyczyło

[Dowód: akta kontroli str. 219-222]

W myśl art. 128 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Pierwszej oceny dokonuje nie później niż przed upływem roku od umieszczenia u nich pierwszego dziecka, kolejnej po upływie roku od pierwszej oceny, a następnych nie rzadziej niż co 3 lata. Takie terminy wyznaczone zostały w art. 134 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ocenie podlegają predyspozycje do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakość dotychczas wykonywanej pracy (art. 132 ww. ustawy), a przeprowadza się ją przy konsultacji co najmniej z koordynatorem rodzinnej pieczy oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka (art. 133 ustawy). Ocenę dokonuje się również w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka na 3 miesiące przed wygaśnięciem tych umów (art. 134 ust. 4 ustawy).

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego przeprowadzał oceny rodzin i rdd w terminach określonych ustawą.

Dokonywał jej organizator z udziałem koordynatora zatrudnionego w Centrum. Na podstawie opisowego dokumentu oceny tworzono kartę oceny uwzględniając punkty uzyskane w poszczególnych obszarach. Następnie w końcowej ocenie znajdował się wniosek dotyczący jakości oraz predyspozycji do sprawowania powierzonych funkcji. W dokumentach nie odniesiono się do udziału asystenta rodziny pracującego z rodziną biologiczną dziecka ani do braku takiej współpracy, a w przypadku, kiedy asystent współpracuje z rodzicami biologicznymi dziecka, konsultacja z nim przy dokonaniu oceny rodziny zastępczej jest obowiązkowa. Niemniej jednak w powiecie tucholskim wyłącznie w nielicznych przypadkach z rodzicami biologicznymi dzieci prasował asystent.

[Dowód: akta kontroli str. 223-232]

Z oceną rodziny zapoznawano rodziców zastępczych, informując o możliwości złożenia zastrzeżeń do starosty, na co pobierano pisemne oświadczenia. W okresie objętym kontrolą do Starosty Tucholskiego nie wpłynęły zastrzeżenia na dokonaną ocenę rodziny.

[Dowód: akta kontroli str. 233]

W ramach prowadzonej kontroli inspektorzy poddali analizie dokumentację dziecka, w tym diagnozy psychofizyczne dziecka oraz Plany Pomocy Dziecku (zwane dalej Planami

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przygotowanie, we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Przegląd przedstawionej do kontroli dokumentacji potwierdził prawidłową realizację tego zapisu. Dokument z reguły zawierał informację o braku współpracy rodziny biologicznej z asystentem lub podmiotem organizującym pracę z rodziną. W przypadku dzieci, których rodzice objęci byli opieką asystenta, akceptował on założenia PPD, poprzez złożenie podpisu w końcowej części dokumentu.

W rozmowie z pracownikami ustalono, że Plan opracowywano po uzyskaniu dokumentacji dotyczącej dziecka w tym diagnozy psychofizycznej opracowanej przez psychologa.

Plan nakierowany był na osiągnięcie jednego celu głównego oraz uwzględniał najważniejsze sfery w życiu dziecka, tj. sytuację prawną i rodzinną, zdrowie, edukację i rozwój społeczny, szczególne potrzeby dziecka. Opracowany był na okres 1 roku lub etap edukacji.

Zwrócono uwagę, że nie w każdym Planie zaznaczano dokumenty, na podstawie których został opracowany, a w przypadku oceny efektów pracy prowadzonej przez asystenta nie uwzględniano aktualnej sytuacji rodziców biologicznych.

Analiza Planów wykazała w części dokumentów zbyt ogólne formułowanie celów szczegółowych, a także mylne interpretowanie celów i działań, np. monitoring stanu zdrowia czy konsultacja psychiatryczna mogą być działaniami w kierunku osiągnięcia celu jakim może być utrzymanie poprawnego stanu zdrowia, lub poprawa stanu zdrowia, a zawnioskowanie o przebadanie dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej może być działaniem np. w kierunku dostosowania wymagań edukacyjnych. Zespół kontrolujący rekomenduje także, aby w terminach realizacji konkretnych działań np. kontroli u specjalisty czy złożeniu wniosku do Poradni wpisywać konkretną datę (w przypadku, kiedy wizyta została zaplanowana) bo tylko wtedy koordynator może śledzić realizację Planu przez rodzinę, czy wywiązuje się z założonych na nią obowiązków. Rzadko tworzono modyfikację Planu.

[Dowód: akta kontroli str. 234-251]

Zespół kontrolujący zwraca uwagę, iż do podstawowych zadań koordynatora należy wspieranie rodziny zastępczej, a za jej pośrednictwem pomaganie dziecku w rozwoju i właśnie w tym celu ustawodawca nakłada obowiązek przygotowywania planów pomocy dziecku. Z diagnozy powinno wynikać, jakie wykryto deficyty i potrzeby dziecka, które nie były zaspokajane, jakie zagrożenia i braki powinny być rekompensowane przez rodzinę zastępczą. To właśnie powinno być objęte planowaniem w obrębie celów i działań. Plan służy pomocy dziecku i skoncentrowany powinien być na bieżących i indywidualnych jego potrzebach.

Uwagi dotyczące konstruowania Planów zostały przekazane pracownikom podczas czynności kontrolnych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego realizował obowiązek dokonywania oceny sytuacji dziecka. Przed posiedzeniem, o którym mowa w art. 130 ustawy, wysyłano zaproszenia dla lokalnych OPS, rodzin zastępczych, rodziców

biologicznych oraz szkół - dodatkowo zbierano pisemne informacje o sytuacji edukacyjnej podopiecznych w formie opinii.

Zespół kontrolujący zwrócił uwagę, iż zaproszenia do Ośrodka Adopcyjnego były wysyłane wyłącznie na zespoły dla dzieci do 3 r.ż. Ponadto w spotkaniach nie uczestniczył psycholog, którego obowiązkowe uczestnictwo zostało wskazane w art. 130 ustawy. Zasugerowano, aby na miarę możliwości zapraszać psychologów szkolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 252-260]

Z posiedzenia tworzono Protokół z okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, w którym uwzględniano m.in. sytuację rodziny biologicznej dziecka, sytuację rodziny zastępczej, sytuację prawną i procedurę adopcyjną, stan zdrowia dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, ocenę zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej. Dokument odnosił się do wszystkich celów oceny, o których mowa w art. 129 ustawy. Podpisywany był przez uczestników spotkania.

[Dowód: akta kontroli str. 261-274]

Zgodnie z nowelizacją ustawy, w myśl art. 131 ust. 2 ustawy, po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

W powiecie tucholskim, tworzono dokument uwzględniając jednocześnie obowiązek współpracy z sądem i informowania o całości sytuacji osobistej dziecka wraz z sytuacją rodziców biologicznych, który przesyłany był do właściwego sądu, jednak nie był wysyłany do ośrodka adopcyjnego.

W związku z powyższym zespół kontrolny uznał realizację omawianego artykułu za niepełną.

[Dowód: akta kontroli str. 275-284]

Pracownicy Centrum w trakcie wizyt środowiskowych w rodzinach zastępczych, zastając dzieci umieszczone w pieczy, przeprowadzali z nimi rozmowy, realizując w ten sposób zapis art. 4 a ustawy o wspieraniu rodziny. Kontrola wykazała, że po wysłuchaniu sporządzany był protokół, który dokumentował przebieg spotkania oraz stanowisko dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Działania Centrum w zakresie realizacji ww. art. ustawy oceniono pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str. 285-289]

Zespół kontrolujący ocenił także wykonywanie zadania związanego ze składaniem wniosku o wydanie zarządzeń wobec dziecka, które przebywa w pieczy 18 miesięcy, tj. zapisów art. 47 ust. 7 ustawy. Sprawdzono, że w powiecie tucholskim składano wskazane wnioski, dołączając do nich wymagane: opinię gminy oraz opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 290-298]

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej ma obowiązek dochodzić świadczeń alimentacyjnych w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy upłynął rok. Po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny lub podmiotu

organizującego pracę z rodziną dopuszczalne jest dochodzenie świadczeń przez kierownika przed upływem roku (art. 38 ust. 1 ustawy). Dyrektor PCPR w Tucholi podejmowała działania w tym zakresie. W okresie objętym kontrolą zostało złożonych 30 wniosków o alimenty dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej (5 wniosków jest nadal rozpatrywanych). Powiatowe Centrum w Tucholi w ramach projektu „Rodzina w Centrum” miało możliwość realizowania mediacji związanych z alimentacją dzieci w pieczy zastępczej. Podpisano 24 ugody alimentacyjne.

[Dowód: akta kontroli str. 299-304]

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, wykonując zapis art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, współpracowało głównie z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu Oddział w Bydgoszczy. W latach 2023 – 2025, do Ośrodka Adopcyjnego Centrum zgłosiło 43 dzieci. Ponadto, w okresie objętym kontrolą, 10 wolnych prawnie dzieci zostało niezgłoszonych do OA, z uwagi na kompletowanie dokumentacji lub z powodu nieustanowionego opiekuna prawnego. Szczegółowych informacji w tym zakresie, wraz z informacją o przyczynach braku kwalifikacji, udzieliła Dyrektor Centrum w Protokole przyjęcia wyjaśnień.

[Dowód: akta kontroli str. 305-309]

• Instytucjonalna piecza zastępcza.

Na terenie powiatu tucholskiego na dzień kontroli funkcjonowały 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego: Dom dla Dzieci w Gostycynie oraz Dom dla Dzieci w Żalnie. Placówki posiadają 14 miejsc regulaminowych. W okresie objętym kontrolą odnotowano przekroczenia dopuszczalnej liczby miejsc. W jednym przypadku wystąpiono o zgodę Wojewody na przyjęcie dziecka ponad limit, na co zezwala art. 95 ust. 3a ustawy. Z kolei w pozostałych przypadkach, w związku z brakiem wskazań, nie występowano z wnioskiem o ww. zgodę. W tej sytuacji przekroczenia regulaminowego limitu miejsc stanowią uchybienie art. 95 ust. 3 ustawy. Szczegółowy wykaz przekroczeń i wydanej w sprawie Decyzji przedstawia załącznik.

[Dowód: akta kontroli str. 310-311]

V. Tworzenie warunków do powstawania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło kampanię na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych, której celem było zwiększenie świadomości społecznej oraz zachęcenie mieszkańców powiatu do rozważenia pełnienia tej ważnej roli. Organizowano wydarzenia rodzinne, spotkania oraz całoroczną kampanię informacyjną. Cyklicznie były realizowane wydarzenia o charakterze promocyjno-integracyjnym, takie jak: Powiatowy Dzień Dziecka, Mikołajki dla dzieci oraz pikniki rodzinne. Dodatkowo w okresie objętym kontrolą rozpowszechniane były materiały promujące rodzicielstwo zastępcze tj. ulotki, banery a także film promocyjny. Ulotki zostały przekazane m.in. do Parafii, a także były rozdawane na zebraniach wiejskich i podczas spotkań z sołtysami. Szczegółowych wyjaśnień na ten temat udzieliła Dyrektor PCPR w Protokole przyjęcia wyjaśnień.

[Dowód: akta kontroli str. 312-313]

VI. Działalność koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi na dzień rozpoczęcia kontroli pracowało 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dla kolejno 14, 15 i 15 rodzin. Dodatkowo, 1 pracownik pozostawał na urlopie rodzicielskim. Ponadto Kierownik Działu Pomocy Rodzinie w swoim zakresie czynności łączyła pełnienie funkcji Kierownika, jak i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (na dzień kontroli dla 10 rodzin). Dla 29 środowisk nieobjętych opieką koordynatora wyznaczono 2 specjalistów pracy socjalnej, zgodnie z art. 77 ust. 1a ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 314-315]

Zgodnie z art. 77 ust. 1-2 ustawy, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wyznacza go organizator po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W powiecie tucholskim, po wniosku rodziców zastępczych, akceptacji propozycji współpracy z konkretnym pracownikiem, Dyrektor PCPR wyznaczała osobę do pracy z rodziną.

[Dowód: akta kontroli str. 316-317]

Koordynator oraz pracownicy wykonujący jego zadania prowadzili kartę pracy koordynatora/ pracownika z datą wizyty oraz podpisem rodziny zastępczej, notatki służbowe, w których uwzględniano również informacje uzyskane w trakcie rozmowy z dzieckiem. Ponadto wszyscy pracownicy prowadzący pracę z rodziną, przedkładali coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

Zespół kontrolujący zbadał realizację zadań zawartych w art. 77 ust. 3 pkt 1–7 ustawy. Na podstawie sprawdzanej dokumentacji stwierdzono podejmowanie przez koordynatora oraz pracowników wykonujących zadania koordynatora działań we wszystkich obszarach wymienionych w przytoczonym artykule.

[Dowód: akta kontroli str. 318-324]

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy wykonujący zadania koordynatora w okresie objętym kontrolą podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i systematyczne samokształcenie (zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy). Uczestniczyli m.in. w szkoleniu z zakresu Standardów Ochrony Małoletnich, pierwszej pomocy przedmedycznej, Konferencjach: „Otwórz serce na dziecko i rodzinę”, „Specyficzne trudności dzieci z rodzin zastępczych”, „Niekochane dziecko i świat jego uczuć”. Zaświadczenia o ukończeniu szkoleń znajdowały się w teczkach osobowych pracowników. Ponadto pracownicy mieli możliwość uczestnictwa w Superwizji (raz w miesiącu) prowadzonej przez psychoterapeutę.

VII. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny z uwzględnieniem Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot

świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, wypłacało świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej. Ich wysokość w pierwszym dniu kontroli wynosiła odpowiednio w rodzinie spokrewnionej – 1002 zł, w niezawodowej i zawodowej - 1517 zł. Ponadto rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługiwał dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów jego utrzymania w wysokości 306 zł.

Świadczenia i dodatki dla środowisk zastępczych PCPR przyznawało w myśl art. 88 ust. 1 ustawy, na ich wniosek, a w przypadku zmiany wysokości świadczeń i dodatków w związku z waloryzacją, zmiany dokonywano bez zgody strony, na co zezwala art. 88 ust. 5 ustawy. Decyzje w sprawach dotyczących świadczeń wydawały: Dyrektor PCPR lub Zastępca Dyrektora, działające z Upoważnienia Starosty.

[Dowód: akta kontroli str. 325-328]

Podczas kontroli zbadano również wykonywanie zapisów art. 83 i 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. przyznawanie dofinansowań, świadczeń i środków finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

W powiecie tucholskim obowiązywały zasady finansowania i przyznawania środków na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej, przyjęte Zarządzeniem Nr 13/2024 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi z dnia 31 maja 2024 r. W ramach Zarządzenia wprowadzono zasady przyznawania m.in. dofinansowania do wypoczynku, środków na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem, świadczeń na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, a także zasady zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

[Dowód: akta kontroli str. 323-338]

W okresie objętym kontrolą wypłacono łącznie 67 dofinansowań do wypoczynku na łączną kwotę 33 260, 00 zł oraz 57 świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na łączną kwotę 61 400,00 zł, a także 9 świadczeń na dofinansowanie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w łącznej wysokości 9 786,67 zł. Ponadto na utrzymanie lokalu mieszkalnego wypłacono łącznie 243 862,19 zł. Na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu wydatkowano 13 235,50 zł. Wydano również 2 decyzje w sprawie pokrycia innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rdd na łączną wysokość 1400,00 zł.

W okresie objętym kontrolą w kilku przypadkach, w rodzinach, w których umieszczone były dzieci pochodzące z innego powiatu, pomimo złożenia wniosku, świadczenia nie zostały wypłacone z powodu odmowy udzielenia dofinansowania przez powiat pochodzenia dziecka, do czego zespół kontrolujący nie wniósł uwag.

[Dowód: akta kontroli str. 339-343]

VIII. Sprawowanie kontroli.

Na podstawie art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zarząd powiatu sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Zarząd może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli członka zarządu powiatu, pracownika urzędu oraz kierownika jednostki organizacyjnej powiatu.

Zgodnie z Oświadczeniem Dyrektora PCPR, Zarząd Powiatu Tucholskiego sprawuje bieżącą kontrolę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poprzez przeprowadzenie kontroli oraz monitorowanie działalności związanej z pieczą zastępczą. W okresie podlegającym sprawdzeniu zarząd osobiście przeprowadził kontrolę w rodzinnym domu dziecka. Z kontroli opracowano protokół, rdd oceniono pozytywnie, w związku z czym nie wydano zaleceń pokontrolnych. PCPR w Tucholi współpracuje z Zarządem Powiatu Tucholskiego, także biorąc aktywny udział w posiedzeniach Zarządu oraz spotkaniach. W kwietniu br. odbyło się spotkanie Zarządu, Skarbnika z chętnymi rodzinami zastępczymi, gdzie rozmawiano o bieżącej sytuacji, problemach, a także możliwościach większego wsparcia pieczy zastępczej w powiecie.

[Dowód: akta kontroli str. 344-350]

IX. Osoby pełnoletnie w pieczy zastępczej, organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym oraz finansowanie pomocy.

Zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, po spełnieniu ustawowych warunków, mogą przebywać i korzystać z pomocy osoby pełnoletnie. Na pierwszy dzień kontroli w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego było 24 wychowanków pełnoletnich, a w pieczy instytucjonalnej przebywało 9 takich osób.

[Dowód: akta kontroli str.351]

Zespół kontrolujący przeprowadził analizę dokumentacji, związanej z pobytem osób pełnoletnich w pieczy zastępczej. Działania PCPR w zakresie realizacji art. 145 ust. 2 i 4 ustawy oceniono pozytywnie. W aktach znajdowały się dokumenty potwierdzające terminowe wskazanie opiekunów usamodzielnień, ich pisemne zgody na pełnienie tej funkcji oraz Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU) wychowanków, przygotowane w wyznaczonym okresie i zatwierdzone przez Dyrektora PCPR.

W myśl art. 37 ust. 2 ustawy wychowankowie, którzy osiągnęli pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej i spełniają któryś z warunków z pkt 1-5 przywołanego przepisu, mogą nadal w niej pozostać za zgodą dotychczasowych opiekunów. Pisemną zgodę na pozostanie pełnoletniego wychowanka rodzice wyrażali w momencie wnioskowania o świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania wychowanka. Realizację tego zapisu na terenie powiatu tucholskiego zespół kontrolujący ocenił pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str.352-367]

PCPR w Tucholi przyznawało pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, określoną w art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Szczegółowych wyjaśnień na ten temat udzieliła Dyrektor PCPR w formie pisemnej.

Z analizy Protokołu wynika m.in., że osobom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą na kontynuowanie nauki w 2023 r. przekazano 52.891,00 zł (13 osób), w 2024 r. – 102.967,00 zł (15 podopiecznych), a w 2025 r. do dnia kontroli – 34.252,92 zł (13 usamodzielnianych). Odchodzący z pieczy instytucjonalnej w okresie objętym kontrolą otrzymali z kolei łącznie: 73.316,80 zł na kontynuowanie nauki oraz 14.477,00 zł na usamodzielnienie.

Ponadto wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą oferowano możliwość zamieszkania w mieszkaniu treningowym. Na dzień kontroli z ww. oferty korzystała 1 usamodzielniona wychowanka.

[Dowód: akta kontroli str.368-369]

Po analizie przedstawionej dokumentacji, działania PCPR w Tucholi, w zakresie wsparcia dla usamodzielniających się pełnoletnich podopiecznych pieczy zastępczej uznano za właściwe, zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

Stwierdzone uchybienia dotyczą realizacji merytorycznych zadań w obszarze działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Po zrealizowaniu poniższych zaleceń PCPR będzie wykonywać oceniane zadania w prawidłowy sposób.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Dyrektor PCPR – pani Anna Goźlińska.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenie pokontrolne:

1. Zapewnić w ocenie sytuacji dziecka obecność wszystkich osób, o których mowa w art. 130 ustawy, w szczególności psychologa i przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego – termin realizacji – na bieżąco.
2. Realizować zapisy art. 95 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie maksymalnej liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – termin realizacji – na bieżąco.
3. Przekazywać do Ośrodka Adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego opinię o zasadności dalszego pobytu w pieczy, zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy – termin realizacji – na bieżąco.

Dodatkowo, z uwagi na fakt wykonywania przez pracowników organizatora zadań, przynależących do koordynatora, przy pracy z tyłoma rodzinami, a ponadto realizowaniu

---

1. Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

dodatkowych obowiązków, na podstawie innych ustaw, rekomenduje się rozważenie możliwości zatrudnienia dodatkowego koordynatora.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 46/2025 w dniach 30 kwietnia, 9, 13, 14 i 19 maja 2025 r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest zobowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art. 198 ust. 1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny: *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15000 zł.*

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Piotr Hemmerling
Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski